

O. OBEDIENTIA.

Vide verb. Votum art. 2. à num. 10. ad 14.

OBLATI MONASTERIORUM.

OBLATI, & qui Donati appellantur, quamvis non sint Religiosi, si tamen bona sua, ne minima quidem parte excepta, quoad proprietatem, & usumfructum sibi non retinuerint, sed transulerint in monasterium, sunt personæ ecclesiasticæ, gaudent privilegio fori, & immunitate ab executionibus secularibus. Verum ut subtrahantur ab jurisdictione Episcopi, requiritur ut actu inseruiant suæ Religioni, ut late docet Benedictus XIV. de synodo dioces. lib. 6. cap. 3.

OBLATIONES.

SUMMARIUM.

- 1 Oblationes dupliciter summi possunt, scilicet large, seu improprie, & stricte, seu proprie.
- 2 Oblationes large, seu improprie sumptæ que sint.
- 3 Oblationes stricte, & proprie sumptæ que sint.
- 4 Harum oblationum tres sunt species, & assignantur.
- 5 Oblationum usus cepit ab origine mundi, & semper duravit.
- 6 Oblationes non debentur ex præcepto nisi in quatuor casibus.
- 7 Assignatur primus casus, 2. 3. & 4. ad n. 10.
- 11 Ad hoc, ut consuetudo faciendi oblationes obliget, duo præcipue requiruntur, & assignantur.
- 12 Si dictis duobus requisitis concurrentibus ad consuetudinem faciendi oblationes, populus ulterius eas facere recusaret, posset, & deberet per Ordinarium loci ad eas continuandas compelli, etiam per excommunicationem, si opus foret.
- 13 Oblationes omnes factæ intra ecclesiam parochialem, seu extra ipsam in quocumque loco sito intra limites Parochiæ, de jure communi spectant ad Parochum loci, nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, aut voluntate.
- 14 Unde si alicubi legitima consuetudo habeat, ut oblationes non ipsi Parocho, sed Ecclesiæ vel alii pio loco, seu pie causa applicentur, tunc sunt applicandæ secundum talem consuetudinem.
- 15 Item supradictis locis, & causis piis applicari debent oblationes, quando sufficienter constat talem esse intentionem, & voluntatem offerentium.
- 16 Hinc oblationes, que sunt oratoriis, capellis, aut aliis locis intra, vel extra ecclesiam, ubi aliquæ imagines miraculose depictæ, vel sculptæ existunt, non spectant ad Parochum, ad quem hinc temporibus spectant solæ oblationes, que in ecclesia sub missis ad altare sunt, & que pro administratione Sacramentorum, pro benedicendis nuptiis, aut mulieribus post partum, pro exequiis, & sepulturis, aut aliis similibus functionibus specialiter offeruntur, consuetudine, & intentione offerentium reliquas ferme alias oblationes ecclesiis ipsi, capellis, altaribus, aut aliis certis finibus applicant.

- 17 Administratio tamen similibus oblationum adhibet spectat ad Parochum.
- 18 Nisi tamen ex legitima consuetudine spectet ad laicos.
- 19 Unde confraternitates laicorum ex consuetudine possunt recipere, & administrare oblationes, dummodo laici nihil sibi applicent, sed in pio usus totum convenerint.
- 20 Oblationes factæ imagini depictæ in pariete domus alicujus personæ private, non spectant ad ipsam privatam personam, sed ad propriam parochiam.
- 21 Nisi tamen offerens obtulerit contemplatione Domini domus.
- 22 Oblationes, que sunt tempore Jubilæi, vel anno Sancto in ecclesia cathedrali, seu imaginibus intra ecclesiam, & parochiam existentibus spectant ad Archiepiscopatum, seu Parochum ejusdem ecclesiæ, & non ad Episcopum.
- 23 Si autem loca, ubi sunt tales imagines, non sint intra fines alicujus parochiæ, spectant integre ad Episcopum.
- 24 Intellige tamen quoad omnia supradicta, nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, & voluntate.
- 25 Oblationes, que fiunt in ecclesiis Regularium, acquiruntur monasterio pro Religiosis ibi servientibus.
- 26 Oblationes, & elemosinæ possunt à Regularibus recipi inter missarum solemnità.
- 27 Parochi in diebus festis possunt post offertorium in medio altaris vertere se ad populum, & invitando ad oblationes manipulum, vel altud præbere deosculandum offerentibus: At alii Sacerdotibus id non licet.
- 28 Parochi, stante consuetudine, possunt recedere ab altari post offertorium, & ad infimum locum ecclesiæ accedere ad recipiendas oblationes mulierum inibi existentium, separatim à maribus.
- 29 Sacerdotes novi non prohibentur in suis primis missis post offertorium in medio altaris ad populum se convertere, & oblationes accipere à sponte dantibus, dummodo non discedant ab altari.
- 30 Tales oblationes factæ novis Sacerdotibus quanturur ipsis, & non Parocho.
- 31 In materia oblationum attendenda est semper legitima locorum consuetudo, & intentio, seu voluntas offerentium.
- 32 Oblatio major in alienatione bonorum ecclesiasticorum semper recipitur, quando actus non est perfectus.
- 33 Oblatio major habet locum in re vendita in concursu creditorum.
- 34 Oblatio major in casu, quo habet locum in venditionibus, non requiritur, ut sit in sexta parte, prout in terminis lationis, sed sufficit, ut sit in aliqua quantitate excludente minimum.
- 35 Oblatio major nunquam admittitur post perfectum actum venditionis.
- 36 Et quando dicatur actus perfectus?
- 37 Oblationis novæ privilegium post extinctionem candlelam conceditur minori, eoque uti potest etiam Ecclesia.
- 38 Oblatio major quando admittitur in venditionibus bonorum ecclesiæ, semper prius emptor habet prelationem pro eodem precio.
- 39 Oblatio major admittitur, etiamsi fuerit initum instrumentum venditionis cum reservatione beneplacitii Apostolici, donec hoc subsequatur.
- 40 Oblatio major admittitur, antequam executioni de-

- demandet beneplacitium Apostolicum.
- 41 Oblatio major habet locum obtenta beneplacito Apostolico pro certo pretio ad favorem determinatæ personæ ante stipulationem instrumenti.
- 42 Oblator secundus, quando præferitur in emptione rei ecclesiasticæ, tenetur reficere expensas primo emptori pro impetrato beneplacito, illiusque executione.
- 43 Quædam alia novissima referuntur, ad n. 48.
- 49 Adit. inseruntur, ad fin.

OBLATIONES dupliciter summi possunt, scilicet large, seu improprie, & stricte, seu proprie: Communis. Oblationes large, seu improprie sumptæ important omnes actiones, per quas quæcumque res ad divinum cultum exhibentur, sunt offeruntur, ut explicant Sotus de justitia lib. 9. quest. 3. art. 1. Barbosa lib. 3. juris ecclesiast. univers. cap. 23. num. 1. & de offic. & potest. Parochi p. 3. cap. 24. & alii; & sic sub nomine Oblationum veniunt etiam decimæ, & primitiæ, ut in specie advertit Silvester in summa verb. Decima num. 2. & Barbosa loc. cit. Et de Decimis patet ex Gener. cap. 28. ibi: Decimas offeram tibi; & Num. cap. 28. ibi: Decimarum oblationem. Et de Primitiis patet Exodi 34. ibi: Primitias frugum terræ tuæ offeres; & Levitici 2. ibi: Primitias tantum eorum offeretis. Oblationes stricte, & proprie sumptæ dicuntur res illæ, quæ fideles Religionis intuitu immediate offerunt Deo, ut deserviant, vel ad usum ecclesiæ, vel ad usum ministrorum, juxta illud Matthæi 5. ibi: Si ergo offers manus tuam ad altare; & Deuteronomii 23. ibi: Non offeres mercédem; & Malachiæ 1. ibi: Si offeratis, sive res sint mobiles, sive immobiles, sive testamento legitur, sive aliter donentur; arg. cap. Qui oblationes 10. & cap. Clerici 11. cons. 12. q. 2. Sic Marc. Socin. in tract. de oblationibus lib. 1. Troit. Malvet. in simili tract. fere per tot. Monet de Decimis c. 1. n. 9. Galgan. de jure publico lib. 3. tit. 53. n. 1. Barbosa loc. cit. & alii passim.

Unde harum oblationum tres sunt species. Prima dicitur donatio rei inter vivos facta Deo, & Ecclesiæ, arg. cap. Indigne 21. caus. 12. quest. 2. Secunda dicitur donatio causa mortis, quæ fit in testamento pro animæ redemptione, arg. cit. cap. Indigne: Tertia dicitur usus, & est illa, quam faciunt fideles offerendo aliquas suas res in ecclesia ad altare, aut in alio ecclesiæ loco, aut etiam extra ecclesiam ad imaginem miraculosam, vel devotam, & hujusmodi, prout ad longum refertur in cap. Cum inter 29. de verb. signific. in cujus Summario sic præcisè habetur: "Oblationis nomine intelligitur, quicquid offertur ecclesiæ quocumque modo in missa, vel extra, & in ecclesiâ, vel extra."

Oblationum usus cepit ab origine mundi tempore Cain, & Abel. Gener. 4. ibi: Factum est autem post multos dies, ut offerret Cain de fructibus terræ munera Domino; Abel quoque obtulit de primogenitis grengis suis, & de adipibus eorum. (Vid. Proœmium 1. 19. p. 1.) & deinde tempore Noë: Gener. 8. ibi: "Edificavit autem Noë altare Domino, & tollens de cunctis speciosibus & volucibus mundi, obtulit holocausta super altare." Et postea tempore Moysi nam: 7. ibi: "Obtulerunt Principes Israël, & capita familiarum, qui nati erant per singulas tribus, Præfeticque eorum, qui numerati fuerant, munera coram Domino, &c." Et sæpe superius aliis temporibus ut patet in tota Veteri Testamento; & etiam in Novo, ubi Matth. 12. Magi obtulerunt ei munera aurum, thus, & mirram; & sic in lege Græciæ adest antiquissimus usus offerendi in altari, vel ecclesiâ tempore missæ panem, vinum, oleum, ceteram, & alia hujusmodi, ut constat ex canonibus Sextæ Synodi; & in Canone 128. Trullani declaratur, quæ ratione possint fructus aliqui offerri.

Oblationes non debentur ex præcepto, nisi in quatuor casibus enumeratis à S. Thoma 2. 2. q. 86. art. 1. à Barbosa loci citatis num. 10. à Reiffenstuel lib. 3. decret. tit. 39. d. num. 103. & ab aliis passim. Primus casus est, cum debentur per modum census, aut pensionis, seu conventionis antea factæ cum ecclesiâ, seu ejus ministris, quia omnis pactum servandum est; J. Hu-

jus edicti 1. ff. de pactis, cap. Antigonus 1. & cap. Qualiter 3. de pactis, cum similibus. Secundus casus est, cum debentur ex testamento, legato, voto, vel donatione inter vivos; vota enim realia, & legata adimpleri debent etiam per successores; cap. Liceat 6. de voto, & voti redemptione, leg. Si quis 2. de pollicitationibus cum similibus; sicuti & omnimode servari debent ultima testamentaria voluntates; cap. Ultima voluntas 4. caus. 13. quest. 2. cum concordantibus, nec revocari possunt donationes inter vivos sine legitima causa; leg. Si donationem 5. & leg. Generaliter sancimus 1. de revocandis donationibus. Tertius casus est, cum ministri ecclesiæ non habent congruam sustentationem: tenentur enim parochiani ex præcepto naturali, & divino ad exhibendas oblationes, quando Presbyteri indigentes sunt, nec habent unde possint sibi necessaria ministrare: quia ex quo ministrent populo spiritualia, merentur ab eo temporalia; cap. Si Episcopus 6. de offic. Ordinar. in 6. & Matth. cap. 10. num. 10. dicitur expresse: Dignus est enim operarius cibo suo; & Luca 10. num. 7. Dignus est enim operarius mercede sua; & 1. ad Corinth. cap. 9. numer. 13. expresse habetur: Qui in Sacratio operatur, que de Sacratio sunt, edunt, & qui altari deseruiunt, cum altari participant; unde cap. Cum secundum 16. de præbendis, expresse dicitur: "Cum secundum Apostolum, qui altari servit, vivere debeat de altari, & qui ad onus eligitur, repelli non debeat à mercede; patet hæc simili, ut clerici vivere debeant de patrimonio Jesu Christi, cujus obsequio deputantur, ut ipsa nobis ratio persuadet." Quartus casus est, cum alicubi longa consuetudine introductum habetur, quod certis anni temporibus, & festivitibus à populo oblationes fiant; cap. Omnis Christianus 69. dist. 1. de consecrat. ibi: "Omnis Christianus procuret ad missarum solemnità aliquid Deo offerre, & ducere ad memoriam, quod Deus Moysi dixit: non apparebis in conspectu meo vacuus; et enim in Collectis SS. Patrum liquido apparet, quod omnes Christiani offerre aliquid Deo ex usu SS. Patrum debent." Ex quibus ultimis verbis clare patet ex usu, & consuetudine oriri talem obligationem; & c. Ad Apostolicam 42. de Simon. ubi laudabiles consuetudines aliquid dandi, & offerendi ex devotione fidelium introductas, præcipiuntur observari; & sic cum S. Thoma, & aliis supracitatis n. 6. tenent communiter Doctores.

Ad hoc autem, ut consuetudo faciendi oblationes obliget, duo præcipue requiruntur. Primo, ut longo tempore vigeat talis consuetudo, videlicet saltem per decem annos, arg. §. 1. institut. de usucap. ubi decem anni longum tempus effloere dicuntur. Unde quando tanto tempore populus ex devotione perseveravit facere dictas oblationes, præsumitur ad eas se voluntarie obligasse: quamvis enim hæc consuetudo à principio fuerit voluntaria, & minime obligatoria, elapso decennio, habet vim legis, & obligat, quia acceptata est, & præscripta, ut obligatoria. Gutierrez Canon. 99. lib. 2. cap. 21. num. 140. & seq. Reiffenstuel lib. 3. decretal. tit. 30. n. 140. Barbosa de offic. & potest. Parochi p. 3. cap. 24. num. 12. & lib. 3. juris ecclesiæ univers. cap. 23. n. 12. cum aliis ibi citatis, arg. cap. Ad Apostolicam 42. de Simonia. Secundo requiritur, ut totus populus, vel saltem major pars observaverit dictam consuetudinem; Gutierrez loc. cit. num. 150. & seq. Navarr. in manual. cap. 13. num. 19. Reiffenstuel loc. cit. num. 186. Barbosa loc. cit. & alii.

Unde, si dictis duobus requisitis concurrentibus ad consuetudinem faciendi oblationes, populus ulterius eas facere recusaret, posset, & deberet per Ordinarium loci ad eas continuandas compelli etiam per excommunicationem, si opus foret; Covarrubias varior. resol. lib. 1. cationem, si opus foret; Covarrubias varior. resol. lib. 1. cap. 17. num. 3. Gutierrez loc. cit. Barbosa loc. citat. cap. 17. num. 3. Reiffenstuel loc. cit. num. 187. & alii communiter ita intelligentes Glossam in cap. Statimus 55. c. 16. quest. 1. ubi dicit, populum via excommunicationis esse compellendum ad faciendas con uetas oblationes, arg. cit. cap. Ad Apostolicam 42. de Simonia, & c. Omnis Christianus 6. dist. 1. de consecrat.

Oblationes omnes factæ intra ecclesiam parochialem, 13 seu

seu extra ipsam in quocumque loco sito intra limites parochiae de jure communi spectant ad Parochum loci, nisi aliud habeat loci legitima consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, & voluntate. Communis cum Barb. loc. cit. n. 22. Reiffenst. loc. cit. n. 190. Fagnan. in c. Pastoralis 9. d. n. 16. De his, quae sunt à Prælati, Rota recent. p. 1. dec. 256. n. 1. & dec. 480. n. 1. p. 5. tom. 1. dec. 161. n. 9. & dec. 402. n. 10. p. 19. tom. 1. dec. 234. n. 2. & 3. & saepe alibi, arg. cit. cap. Pastoralis 9. De his, quae sunt à Prælati, ubi Parochiano provenit parochiali ecclesiae, & ejus ministro attribuitur; cap. Ex transmissa 10. de præscript. cap. Quia Sacerdotes 13. & cap. Sanctorum 14. caus. 10. quest. 1. Et ratio est, quia nisi aliter constet de voluntate, & intentione offerentis, oblationes fieri censentur Parochiano Curæ animarum, administrationis Sacramentorum, & aliorum Divinorum; arg. cit. cap. Quia Sacerdotes 13. caus. 10. quest. 1. Rota recent. part. 5. tom. 1. dec. 401. num. 11. (Vide leg. 6. 7. 8. 9. & 10. tit. 19. p. 1. In prima agitur de oblationum speciebus, & quibus est offerendum: in secunda, quomodo adimplenda promissa: in tertia, quod sponte dantur, non ex necessitate: in quarta, quare Clerici ad faciendas oblationes parochianos compellere possint: in quinta, quæ oblationes despiciendæ, signatur. De primitiis verb. Primitiæ, demonstrabitur: ibique forte omnia ad dictum titulum pertinentia majori explanatione inseruntur.)

14 Notanter autem dicitur in conclusione: "Nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, & voluntate:" quia si alicubi legitima consuetudo habeat, vel oblationes, non ipsi Parocho, sed ecclesie, vel alio pio loco, seu causæ piæ applicentur, v. gr. ad comparanda ecclesiastica ornamenta, ad construendam, vel reparandam fabricam ecclesie, seu capellæ, & hujusmodi, seu pro commodo alterius Sacerdotis celebrantis, seu ministri, tunc oblationes sunt applicandæ juxta talem consuetudinem; arg. cap. Cum tanto 11. de consuetudine, & cap. Cum inter 29. de verb. significat. Et sic tenet communis Doctorum, teste Fagnano loc. cit. num. 36. Et à fortiori non Parocho, sed supradictis locis, & causis piis applicari debent oblationes, quando sufficienter constat talem esse intentionem, & voluntatem offerentium; Rota part. 5. tom. 1. dec. 37. num. 8. ubi expresse dicit, oblationes, quæ præstantur à fidelibus ad certum finem, & usum, nullo modo spectare ad Parochum, sed eorum voluntatem esse servandam; & sic tenet communissima Doctorum, arg. 1. In re mandata 21. eod. Mandati.

15 Hinc oblationes, quæ fiunt oratoris, capellæ, aut aliis locis intra, vel extra ecclesiam, ubi aliquæ imagines miraculose depictæ, vel sculptæ existunt, non spectant ad Parochum, sed ad oratorium ipsum, seu capellam pro fabrica, vel ornatu ecclesie, vel imaginis, vel pro construenda in honorem imaginis ampliori, & splendidiore ecclesie, seu capellæ; consuetudo enim pene universalis, & intentio, seu voluntas dantium, dicto fini, & non Parocho tales oblationes attribuit, ut recte observant Card. de Luca de decimis dist. 19. num. 11. Reiffenstuel loc. cit. num. 193. & alii passim, ex jam communi præxi docentes, quod hisce temporibus solæ oblationes, quæ in ecclesia sub missis ad altare fiunt, & quæ pro administratione Sacramentorum, pro benedicendis nuptiis, aut mulieribus post partum, pro exequiis, & sepulchris, aut aliis similibus functionibus specialiter offeruntur, ad Parochum spectent; consuetudine, & intentione offerentium reliquas ferme omnes alias oblationes ecclesie ipsi, capellæ, altaribus, aut aliis certis finibus applicent, ut recte observant Reiffenstuel loc. cit. n. 193. Van-Espen in jus ecclesiasticum univers. p. 2. t. 3. cap. 10. cum aliis ibi citatis.

16 Administratio tamen similibus oblationum spectat ad Parochum, ut scilicet eas ad debitum finem juxta consuetudinem loci, aut intentionem offerentium applicet; Rota part. 5. tom. 1. dec. 370. n. 9. & seq. Fagnanus in cit. cap. Pastoralis n. 30. Abbas ibid. num. 2. Barbosa loc. cit. n. 30. Reiffenstuel loc. cit. num. 194. Van-Espen loc. cit. n. 24. & alii passim.

Nisi tamen ex longæva consuetudine talis administratio ad laicos ab initio legitima auctoritate ad id deputatos pertineat, quia in tali casu, ut de facto pluribus in locis id praxis docet, possunt laici, vel soli, vel una cum Parocho juxta consuetudinem tales oblationes licite administrare; cum talis administratio non sit alicujus juris spiritualis, sed rei mere temporalis; sicut enim laici tales oblationes, ac reliquias ecclesie suppellectilem custodire, ita & easdem administrare, ac pro debito usu applicare possunt; Fagnan. cit. cap. Pastoralis num. 20. & seq. Van-Espen loc. cit. Reiffenstuel loc. cit. Cardin. de Luca lib. 14. part. 4. miscellan. ecclesiast. disc. 35. per tot. ubi pluribus adductis id ad longum demonstrat; & consuetudinem admittendam esse in materia oblationum docet de communi Barbosa loc. cit. num. 31. Unde confraternitates laicorum ex consuetudine possunt recipere, & administrare oblationes, dummodo laici nihil sibi applicant, sed in pios usus totum convertant; Amostaz de causis piis tom. 1. lib. 4. c. 1. n. 11. cum aliis ibi citatis. Cardin. de Luca loc. cit. n. 12. Fagnan. loc. cit. n. 22. Decius consil. 148. n. 3. vers. Sed tamen in casu proposito: Ferret. consil. 143. n. 6. & alii. Vide verb. Confraternitas art. 3. n. 23. & 24.

17 Oblationes factæ imagini depictæ in pariete domus alicujus personæ private spectant ad parochialem, intra cuius fines situs est paries, non vero ad ipsam personam privatam dicti parietis dominam, Amostaz loc. cit. n. 11. Marescotus varior. lib. 2. cap. 42. numer. 4. Barbosa loc. cit. num. 26. Hieronymus Carat. in opuscul. de jur. Paroch. tit. 3. cap. 21. Fagnan. loc. cit. num. 18. cum pluribus aliis. Nisi tamen offerens obtulisset contemplatione domini domus; puta si talis esset pauper, vel offerens sciret dominum domus ex consuetudine convertere oblationes in suas necessitates, vel in pios usus, ut advertunt Hieronymus Carat. & Barbosa loc. cit. addentes, non obstat cap. Hanc consuetudinem 15. caus. 10. quest. 1. quia loquitur de oblati in ecclesia, non in loco profano.

18 Oblationes, quæ fiunt tempore Jubilæi, vel anno Sancto in ecclesia cathedrali, seu imaginibus intra ecclesiam, & parochiam existentibus, spectant ad Archiepiscopum ejusdem ecclesie private ad Episcopum; cum enim Archiepiscopus habeat curam animarum, & Sacramentorum administrationem, habet per consequens de jure communi fundatam intentionem in omnibus oblationibus; cap. Pastoralis 9. De his, quæ sunt à Prælati sine consensu Capituli, cap. Quoniam 13. de decimis cap. Dilactus 18. de offic. Ordinarij. cum concordantibus; adeoque oblationes ad ipsum Archiepiscopum, seu Parochum pertinent, & non ad Episcopum; sic tenet Amostaz loc. cit. n. 13. cum pluribus ibi citatis; Barbosa loc. cit. n. 27. & 29. cum aliis, Marian. Socini in tract. de oblat. lib. 18. num. 9. testans de communi, Fagnan. loc. cit. n. 18. affirmans hanc sententiam esse receptissimam; & sic sæpius censuit Rota, & signatur part. 1. recent. dec. 256. & part. 5. tom. 1. dec. 37. n. 2. ubi refertur ita etiam censuisse Sac. Congregat. Concil. in una Cavensis. Si autem loca, ubi sunt depictæ Sacre Imagines, non sint intra fines alicujus parochie, aut incertum sit, de cuius parochia existant; eo quod limites non sint distincti, tunc oblationes integre pertinent ad Episcopum diocesanum, per textum in cap. Quoniam 13. de decimis, ubi ibi notant communiter Doctores teste Fagnano ibid. n. 10. & in cit. cap. Pastoralis 9. De his, quæ sunt à Prælati sine consensu Capituli n. 32. & sic expresse Rota recent. part. 4. tom. 1. dec. 37. n. 4. Intelligit tamen quod omnia supradicta: "Nisi aliud habeat legitima loci consuetudo, aut aliter constet de offerentium intentione, & voluntate," ut jam supra dictum est, n. 14. & 15.

19 Oblationes, quæ fiunt in ecclesiis Regularium, acquiruntur monasterio pro Religiosis ibi servientibus; Rota part. 5. recent. tom. 1. dec. 373. n. 11. Fagnan. loc. cit. n. 34. Engel lib. 3. decretal. tit. 30. num. 69. Reiffenstuel ibid. n. 195. Abbas in cap. Theodosius 1. de statu Monachorum, & alii communiter; arg. cit. cap. Theodosius 1. de statu Monachorum; ubi: "Cum

Monachis ibi servientibus debeat proficere quicquid à fidelibus offerri contigerit." Unde oblationes, & elemosynæ inter missarum solemniam possunt recipi à Regularibus, qui possunt se vertere ad populum, & generalem confessionem pro eo facere sistendo in medio altaris, non autem illinc discedendo, & ecclesiam circumstanti, Sac. Congreg. Concil. in nullius provincia Ravennate. 15. Septembr. 1629. apud Barbosa in Summa Apostolic. dec. verb. Oblationes, n. 3. Aldan. & Navar. ibi citat.

20 Parochi diebus festis possunt post offertorium in medio altaris vertere se ad populum, & invitando ab oblationibus, manipulum, vel aliud præbere deosculandum offerentibus: at aliis Sacerdotibus id non licet; sic decrevisse Sac. Congreg. Concil. refert Fagnan. in cit. cap. Pastoralis n. 40. Parochi, stante consuetudine, possunt recedere ab altari post offertorium, & ad infimum locum ecclesie accedere ad recipiendas oblationes mulierum inibi existentium sejunctim à maribus; sic declaratum fuisse à Sanctissimo refert Fagnan. l. c. n. 41.

21 Sacerdotes novi non prohibentur in suis primis missis post offertorium in medio altari ad populum se convertere, & oblationes accipere à sponte dantibus, sed perambulationes prohibentur; sic decrevisse Sac. Congreg. Concil. approbante Sanctissimo refert Fagnan. loc. cit. n. 39. ubi subjungit, quod & Sac. Congr. Episcop. & Regul. declaravit, Sacerdoti missam novam celebranti licere oblationes accipere, modo non discedat ab altari, ut in Januæ. 2. Obob. 1601. in registro origin. fol. 96. Et tamen oblationes factæ novis Sacerdotibus, dum celebrant primas missas, queruntur ipsis, & non Parocho, quia sic habet ubique locorum consuetudo, & talis est mens, & voluntas offerentium; Fagnan. loc. cit. n. 37. & 38. cum pluribus ibi citatis, & alii passim, sic docente præxi ubique recepta.

22 De primo ad ultimum in materia oblationum attendenda est legitima locorum consuetudo, & mens, seu voluntas offerentium; Rota p. 5. recent. tom. 1. dec. 37. num. 13. Barbosa de offic. & potest. Parochi part. 3. cap. 24. num. 31. & lib. 3. juris eccles. univers. cap. 23. n. 31. cum pluribus ibi citatis, Fagnan. loc. cit. n. 24. 36. 37. 38. & seq. & alii communiter, & patet ex dictis supra n. 14. & 15.

23 Oblatio major in alienatione bonorum ecclesiasticorum semper recipitur, quando actus non est perfectus, id est, quando nondum est factum instrumentum alienationis cum beneficiis Apostolice jam obento, & executione ab executore: Beneficia enim Apostolica conceduntur solum cum clausula: Si in evidentem utilitatem ecclesie; sic expresse eruditissime docet more suo Eminentissimus Cardin. Petra tom. 1. commentar. ad constit. Apostolicas in const. 1. Divi Leonis Magni sect. 3. n. 37. cum Card. de Luca, Salgad. Riccio, Del Bene, & aliis ibi citatis, Sabell. in Repertorio vers. Subhastatio n. 11. & plurimi alii ab ipso relati.

24 Oblatio major habet locum in re vendita in concursu creditorum. Hoc enim privilegium majoris oblationis in tali concursu æque & juste admittendum est ratione utilitatis defendendæ ipsis creditoribus, ut quantum fieri potest majori eorum indemnitate consulatur; Salgad. in labyrinthis creditor. part. 2. cap. 2. num. 12. Riccius in collect. 1726. vers. Limita 3. Rodulph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 127. & seq. Thor. in compend. dec. Regni Neapoli. verb. Obligatio; ubi de judicatio Sacri Consilii, Card. Petra, l. c. n. 38. & alii.

25 Oblatio major in casu, quod habet locum in venditione, non requiritur, ut sit in sexta parte, sed sufficienter quæcumque ad differentiam læsionis post contractum. Interveniens enim læsione in sexta parte datur remedium restitutionis in integrum, quod non evenit in nostro casu, aliàs si oblatio deberet esse ad terminos læsionis, hoc non esset privilegium, quod tamen hic admittitur ab omnibus supracitatis communiter cum Card. Petra l. c. n. 37. & 40.

26 Oblatio major nunquam admittitur post perfectum actum venditionis; quia tunc jam contractus est completus, & effectus, nec res amplius est integra, ut pos-

sit admitti nova major oblatio. Actus autem non dicitur 36 plene perfectus nisi sit factum alienationis instrumentum cum beneficiis Apostolice jam obento, & ab executore executio, de consensu partium in actu stipulationis instrumenti; Cardin. Petra, loc. cit. num. 41. & 44. & alii passim.

37 Oblationis novæ privilegium post extinctam candellam conceditur Minoribus; l. Et sine dolo §. Quæritum, ff. de Minoribus. Ecclesia autem potest uti omnibus privilegiis Minorum, adeoque potest etiam ipsa illo uti, vel post extinctam candellam per tantum temporis, vel post 40. dies; Cardin. Petra loc. cit. num. 36. Salgad. loc. cit. num. 17. de Luca ad Gratian. disceptat. 479. num. 3. & alii communiter. (Vide lit. A pag. 87. col. 2. lit. T pag. 53. col. 1. & pag. 107. col. 2. vers. Titulus, usque in fin. illius adnotationis: cum verb. Restitutio in integrum; quamvis per hoc remedium minoribus, populis, ecclesiis, communitatibus læsis succurreretur, patitur exceptionem dum publica annona subhastatur; nam licet major offeratur æstimatio post ultimam factam licitationem, nisi aliqua nullitas objiciatur, in effectum perducitur subhastatio, & locum non habet restitutio; à quocumque considerabile pretium fuerit oblatum; (ita per Ordin. Circul. seu Reg. Sched. 10. Maji anno 1784. est determinatum.)

38 Oblatio major quando admittitur in venditionibus rerum ecclesie, semper primus emptor habet prælationem pro eodem pretio: Sic expresse Sac. Congr. Concil. in Neapolitana pro PP. Terii Ordinis S. P. Francisci die 17. Augusti 1697. in qua responsum fuit: "Ad mentem Eminentissimi Præfati pro concessione domus majori oblatori, data tamen prælatione pro eodem pretio primo emptori." Et idem confirmavit die 28. Septembr. 1697. persistendo in dec. §. 23. Novembr. ejusd. anni 1697. teste Card. Petra l. c. n. 42.

39 Oblatio major admittitur, etiamsi fuerit initum instrumentum venditionis cum reservatione beneficii Apostolice, donec hoc subsequatur, quia licet fiat instrumentum venditionis, si reservetur beneficiatum Apostolicum, quoadusque hoc obtineatur, actus est nullus, & sine vigore, adeoque interim sine ulla difficultate est locus novæ majori oblationi; Card. Petra loc. cit. num. 42. Card. de Luca de alien. disc. 12. & alii passim.

40 Immo oblatio major admittitur, etiamsi sit jam expeditum beneficiatum Apostolicum in forma Commissoria, & nondum ab executore sit executioni demandatum; quia donec ab executore non proferatur sententia, & executioni demandetur, res adhuc remanet integra, adeoque in majorem ecclesie utilitatem potest, & debet interim admitti major oblatio; Card. Petra loc. cit. n. 42. & Card. de Luca cit. disc. 12. & alii.

41 Insuper oblatio major habet locum, etiamsi fuerit concessum beneficiatum Apostolicum, & executum, cum facultate vendendi pro certo pretio certæ & determinatæ personæ; quia semper est locus novæ majori oblationi, donec actus sit perfectus, & completus; ad perfectionem autem & complementum actus requiritur consensus partium in actu stipulationis instrumenti; & Cardin. Petra l. c. n. 44. & alii. Et ad id videtur facere resolut. Sac. Cong. Concil. in Urbinate. 8. Maji & 24. Julii 1734. apud thesaur. resolut. Sac. Cong. Concil. tom. 7. quæ resolutiones prostant Romæ apud Hieronymum Mainardi.

42 Oblator secundus, quando præfertur in emptione bonorum ecclesiasticorum, tenetur reficere expensâs primo emptori pro beneficiis impetrato, illiusque executione; Cardin. de Luca cit. disc. 12. Card. Petra loc. cit. n. 43. & alii.

43 Oblationum, vel elemosynarum in oratorio collectionum, vel elemosynarum administrationem exercere, vel claverum capsulæ pro illis conservandis exposita retinere; Sac. Cong. Concil. in Notarien. Aggregatis 24. Septembr. 1717. ad VII. dub. apud thesaurum resolutionum Sac. Cong. Concil. tom. 1.

44 De oblationibus à fidelibus exteris, & non parochianis, oratorio rurali B. M. V. relictiis nulla Parocho portio debetur; Sac. Cong. Concil. in Tarantasiens. 22. Aprilis 1719. ad VII. dub. apud thesaur. tom. 1. Oblatio 45 num.

niam ad imaginem spectantium administrationem spectare ad Parochum una cum (Econo- mo Ecclesiastico ab ipso Episcopo deputando, vel in casu vacationis Episcopatus a Metropolitanis, rescriptis Sac. Cong. Conc. in Portug. 11. Jan. 1727. ad 3. dub. apud dict. thesaur. tom. 4.

46 Oblationum factarum confraternitati administratio spectat non ad Rectorem ecclesie, sed ad Praefectum confraternitatis; ita tamen, ut de eis rationem Episcopo reddat; Sac. Congr. Conc. in Casertina Cappella 3. Decembr. 1729. ad IV. dub. apud dict. thesaur. tom. 4.

47 Administrationem oblationum propriam esse Rectoris Ecclesie, in qua illae sunt, excluso etiam Parocho, fuse probat Cardin. Petra tom. 2. ad const. 1. Anastasii IV. sed. 2. num. 20. & statuit Sac. Congr. Concil. in Aculana Juriam; & functionum parochialium 29. Aug. 1733. ubi ad IV. dub. "An eidem Rectori debeant oblationes, seu elemosynae colligi solite in dicta Villa Tini, seu in oratorio praedicto, & an valeat in illarum administratione se ingerere absque licentia & consensu dicti Parochi? Respondit: Ad IV. Affirmative quoad oblationes, & elemosynas in oratorio, ita tamen, ut ratio reddatur Episcopo, & dictae elemosynae convertantur in usum, & cultum illius ecclesiae cum approbatione ejusdem Episcopi." Sic apud dict. thesaurum tom. 6.

48 In Hieracen. ad dubium: "An, & ad quem spectet deputatio Capellanorum, & Bremitarum pro servitio Ecclesiae S. Mariae de Popsis, & respective Procuratoris pro administratione elemosynarum, seu oblationum, de quibus agitur in casu?" Sac. Congreg. Concil. 30. Maji 1743. respondit: "Spectare ad Abbatem sub obligatione reddendi rationem Episcopo, a quo visitari etiam possit ecclesia jure saltem delegato, & quoties vid sibi in Domino videbitur expedire." Sic apud dict. thesaurum tom. 12.

49 Oblationes ex consuetudine quantumvis vetusta necessarias evadere haud posse, tenet Jacobus de Lande in prolegomen. ad tit. decretal. de Decim. relatus in vol. 5. novi thesauri Meermann. verbis hinc: "Verumtamen hic posterior casus mihi admittendus esse non videtur, quia oblationes sui natura voluntariam hominum praestationem continent, & in christianismo unanabulis tales institutae fuerunt, ut donantium arbitrio, & liberalitati relinquere, & cuius rei probatio facilis, & expedita est. Justinus Martyr de his sermonem faciens in apologia secunda ita loquitur: Qui per facultates possunt, & volunt, pro arbitrio quisque suorum quod lubet, donant. Non minus expressa sunt verba Tertulliani in loco superius laudato, quae propterea hic subiungam: Etiam si quod Archae genus est, non de honoraria summa quasi redemptae Religionis congregatur, modicam uniusquisque stipem menstrua die, vel cum vellet, & si modo velit, & si modo possit, apponit, nam nemo compellitur, sed sponte confert. Ibi narrat Tertullianus, quae pietatis opera suo tempore christiani in ecclesiis cultus agentes exercerent, & inter cetera oblationum meminit, quas ex sola beneficentia proficisci manifeste declarat, consequenter temporis diuturnitate in necessitatem converti nequeunt. Et hinc sententiae convenit id, quod vulgo dicitur praescriptione non acquiritur ea, quae sunt merae voluntatis, nec ex spontaneis actibus quasi possessionem induci."

50 At recedendum haud est a sententia illa communi, quod oblationes consuetudine legitime praescriptae evadant necessariae, quam ultra Doctores relatos ab Auctore n. 11. tenuit Rota in Cracovien. praestationis Lignorum 30. Jun. 1739. §. 2. & 20. April. 1750. §. 1. cor. Illustr. Caprara Alma Urbis Gubernatore, modo tamen ea admixta habeant causam retributionis, ut sunt illae, quae sunt Parocho ecclesiae parochiali: qualis erat casus mox allegatarum decisionum.

51 Quaestio vero est: An oblationes difformiter praescriptae consuetudine necessariae evadere queant? Haec autem distinctio placuit Rotae in mox allegata prima decisione §. 7. Quod nimirum (sunt ejus verba) "cum de eorum consuetudo vires exercere nequit ad oblationem ducendam etiam in futurum, si difformitas an-

nuae praestationis consisteret in ipsa specie, ut puta si uno anno datum fuisset oleum, alio vinum, alio frumentum, & sic deinceps alia hujusmodi: & ratio est, quia ex adibus difformibus in specie, & sic in ipsa substantia, nulla orti valet obligatio, nullaque possessio efficax potest emergere; secus autem quando prout hic non agitur de difformitate in ipsa specie, sed solummodo de difformitate respectu quantitas, &c. quibus in terminis difformitas nihil officit efficaciam consuetudinis, ut obliget etiam pro tempore futuro eam pro praevallida rationem, quia licet varius fuerit modus, seu quantitas annuae praestationis lignorum, species tamen semper fuit una, & eadem. Unde sicut quoad speciem, quam plus & minus non variant, consuetudo quilibet procul uniformis deprehenditur; ita hoc sufficit, ut quilibet ex Incolis Villae Podolize, juxta propriam possibilitatem quotannis ligna proprio Parocho impostorem tradat, prout antea per diuturnum temporis spatium tradere consuevit." Confer etiam de hac distinctione de Marin. resol. jur. l. 2. c. 71. n. 11. & seq. Lagun. de Fruitib. c. 33. n. 124. & seq.

OBREPTIO.

Vide verb. Rescriptum, num. 28. & 29.

OBSERVANTIA VANA.

Vide verb. Superstitio a num. 41. ad 64.

OBSTETRICES.

SUMMARIUM.

- 1 **O**bstetrices unde dicantur.
- 2 **O**bstetrices ex officio tenentur sub mortali dicere formulam, & modum baptizandi.
- 3 **H**inc in pluribus diocesis obstetrices, antequam admittantur ad hoc officium, praestant juramentum procurandi salutem spiritualem sobolis, & puerperae.
- 4 **E**t in aliis tradiunt obstetrices debere esse in primis ab ipsis Parochis, & potestate seculari approbatas.
- 5 **U**nde Parochi tenentur ipsas obstetrices diligenter examinare: & si non sciunt jam esse examinatas, & approbatas ab aliquo bene perito, peccant graviter cas non examinando.
- 6 **B**aptizati ab obstetricibus quando sint baptizandi, vel non, sub conditione? ad n. 7.
- 8 **O**bstetrices, quae aliquem infantem baptizaverint, sunt a Parochis diligentissime examinanda; an rite, vel non, ipsam baptizaverint; & si repererint ipsas rite Baptismum contulisse, non debent, nec possunt ipsum repetere; si vero probabiliter dubitent, debent Baptismum sub conditione repetere.
- 9 **O**bstetrices Aegyptiae in responsione data Pharaoni pro salvandis ab interfecione infantibus Hebraeorum non sunt culpabiliter mentite, ut tenet Auctor.
- 10 **S**ubmittuntur supplementa Auctoris.
- 11 **A**ddit. ex aliena manu.

Obstetricibus dicitur ex eo, quod obsistat dolori, vel certe pignori, ne laxatis uteri genitalibus elaudis in terram delatant; S. Ambrosius apud. morali Epist. 46. ad Siagrium fol. 233. impressionis Romanae anni 1485. **O**bstetrices, quae obstetricantur ex officio, tenentur sub mortali dicere formulam, & modum baptizandi, quia ex tacito pacto ad id obligantur; non enim admittentur ad hoc officium obeundum; nisi tacite se obliga-

rent ad Baptismum rite ministrandum in tam frequentibus casibus necessitatis; Navarr. in manual. c. 22. n. 6. cum Paludano, & S. Antonino ibi citatis, Reginald. lib. 27. n. 45. Henriquez lib. 2. cap. 29. n. ultim. Gobat tom. 1. tract. 2. cas. 5. n. 167. La Croix lib. 6. part. 1. num. 270. alique multi cum Aversa quest. 67. sect. 2. §. Teneri.

3 **H**inc in pluribus diocesis, & signanter in Leodiensi, & Treviribus, teste Chapeville de modo administr. Sacr. tempor. pest. cap. 2. q. 2. & Gobat loc. cit. quando obstetrices admittuntur ad hoc munus, juramentum emittunt procurandi salutem spiritualem sobolis, & puerperae. Et in obsequiali Constantiensi fol. 62. traditur, obstetrices debere esse in primis ab ipsis Parochis, & potestate seculari approbatas.

4 **U**nde Parochi tenentur ipsas obstetrices diligenter examinare, & si non sciunt jam esse examinatas, & approbatas ab aliquo bene perito, peccant graviter cas non examinando, quia cum obstetrices in tali casu sint Vicariae Parochi, & quisque obligetur scire, utrum suum locum tenens sit peritus officii sui, nec ne, stat clarum maxime ad id sub gravi teneri Parochum ad indagandam peritiam obstetricum pro officio tantae necessitatis; Quintanadvenas singular. tract. 1. singular. 6. Gobat loc. cit. num. 169. Layman lib. 5. tract. 2. cap. 5. num. 3. cum aliis ibi citatis; & certe omnes fere constitutiones synodales sub gravi videntur id oneris Parochis imponere, ut signanter novissime fuit recte impositum in hac Synodo Alexandrina celebrata die 1. 2. 3. Maji 1732. ubi tit. 6. de Baptismo sic praecise statuitur: "Oneratam parochorum conscientiam volumus, qui exactissime certo tempore obstetrices examinent, quae perfectae callere debent, & mente retinere modum Baptismum rite conferendi."

6 **B**aptizati ab obstetricibus sunt rebaptizandi sub conditione, si obstetrices sint suspectae de veneficiis, aut aliquando confessae se non rite baptizasse, vel si a Parocho examinatae, qua materia, forma, & quas corporis partes baptizaverint, non satis constanter respondeant, aut si aliunde oriatur probabile dubium de valore Baptismi ab ipsis collati: Communis arg. cap. De quibus dubium est 2. de Baptismo, ubi sic expresse habetur: "De quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizantur his verbis praemissis; si baptizatus es, non rite baptizo, sed si nondum baptizatus es, Ego te baptizo in nomine Patris &c." Sic enim & consulitur reverentiae Sacramenti, & saluti animarum. Si vero nullum sit dubium de valore Baptismi ab ipsis collati, ex quo diligenter a Parocho examinatae, reperiantur bene peritae, & rite adhibuisse debitam materiam, formam, & intentionem, non sunt rebaptizandi ab ipsis obstetricibus sic rite baptizati, cum Baptismum rite collatus neque sub conditione debeat iterari, ex quo sit de sui natura interabilis, ex cap. Majores 3. de Baptismo, Concilio Florentino. in literis unionis, & Trident. sess. 6. can. 9. Sic tenent Doctores communiter. (Baptismus.)

8 **H**inc obstetrices, quae infantem aliquem baptizaverint, sunt a Parochis diligentissime examinanda, an & quomodo, quibus verbis, & forma, qua materia, & aqua, & cum qua intentione baptizaverint; & si rite repererint, fuisse a dictis obstetricibus collatum Baptismum, non debent, nec possunt ipsum repetere; si vero probabiliter dubitent, debent Baptismum sub conditione repetere, & catechism. Roman. part. 2. cap. 2. §. 43. & sic solent statuere constitutiones synodales, ut recte statuunt ille diocesis Constantiensis part. 1. tit. 6. num. 4. ibi: "Examinent diligentissime Parochi, aut eorum socii obstetrices, vel alios, qui infantem aliquem baptizaverint, an, & quomodo, quibus verbis, & forma, qua materia, & aqua, & cum qua intentione baptizaverint: Quod si debitam materiam, formam, & ecclesiae institutionem adfuisse cognoverint, Parochi Baptismum ab obstetricibus collatum, minime repetant; si probabiliter dubitent, Baptismum cum conditione conferant."

9 **O**bstetrices Aegyptiae respondendo Exodi c. 1. n. 19. Pharaoni: "Non sunt Hebraeae sicut Aegyptiae mulieres, ipsae enim obstetricandi habent scientiam, & priusquam

veniamus ad eas, pariunt," non sunt culpabiliter mentite; Vide verb. Mendacium num. 14. ad 18.

Obstetrices antequam ad officium admittantur, sunt serio, ac diligenter instruendae a Parochis de Baptismo infantibus in casu necessitatis conferendo, cum vera materia, forma, & intentione; Benedictus XIV. de synod. diocesana lib. 7. c. 6. n. 4.

11 **I**n iudicio nullitatis Matrimonii ob impotentiam alterutrius conjugis, cum in illo dispensationis super Matrimonio rato, & non consummato, disseri solet de viribus relationis obstetricum.

12 **E**x sententia autem multorum, si obstetrices referant de virginitate mulieris adhibitis consuetis experimentis, probata remanet non consummatio Matrimonii. At si referant de virginitatis defectu, minime consummatio Matrimonii remanet probata, quum virginitas amitti ex aliis causis possit, quam ex Matrimonii consummatione: Confer Bohemer in decret. lib. 4. tit. 15. §. 26. & pluriq. seq. Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 9. num. 16. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 2. num. 22. ad plur. seq. Sperell. decis. 141. num. 37.

14 **F**alluntur vero qui septem obstetrices requirunt. Licet enim in cap. 4. de probat. habeatur septem obstetrices inspectioni adfuisse; hoc tamen tantummodo refertur, atque narratur, non item per modum necessitatis prescribitur, ut tradunt communiter Canonicae in dict. c. 4. de probat. Grananiet. num. 7. Gonzal. num. 4. Bohemer. in decretal. lib. 4. tit. 15. §. 27. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 2. num. 4. Sperell. decis. 4. num. 4. (Vid. verb. Testis pag. 64. cum leg. 5. tit. 8. p. 4.)

OCCASIO PECCANDI.

SUMMARIUM.

- 1 **O**ccasio peccandi est duplex, scilicet proxima, & remota, & quae sit utraque.
- 2 **E**adem occasio, quae uni, attentis circumstantiis, est proxima, alteri, & etiam eidem ipsi sine dictis circumstantiis est remota.
- 3 **S**icuti occasio, ita & periculum peccandi est duplex, scilicet proximum, & remotum, & quod sit utrumque.
- 4 **P**ericulum, seu occasio quare dicatur proxima?
- 5 **P**ericulum proximum aliud est formale, & aliud materiale, & quid sit utrumque.
- 6 **I**dem periculum potest esse respectu unius formale, & respectu alterius solum materiale.
- 7 **P**ericulum formale aliud est intrinsecum, & aliud extrinsecum, & quod sit utrumque.
- 8 **Q**ui est in occasione remota potest absolvi.
- 9 **Q**ui est in occasione proxima involuntarius, nec est in sui potestate eam removere, potest absolvi, dummodo tamen vitare conetur periculum formale peccandi per altus proprios.
- 10 **A**bsolvi tamen non potest, qui est in occasione proxima voluntaria, nec vult eam, cum possit, desistere, licet sub praetextu cuiuscunque utilitatis, commodi, vel boni spiritualis, vel temporalis sui, vel proximi.
- 11 **A**bsolvi non potest consuetudinarius, seu recidivus, qui semper labitur in eisdem peccatis sine ulla spe emendationis, nec facit quantum in se est pro tali consuetudine peccaminosa deservenda.
- 12 **S**i vero consuetudinarius, seu recidivus post ultimam suam confessionem se vel paululum emendavit, nec tot peccata, ut ordinare solitus erat, commisit, & aliquem conatum ad se emendandum adhibuit, debet absolvi.
- 13 **C**um recidivus peccati sunt ex sola fragilitate intrinseca, potest penitens toties absolvi, quoties Confessarius iudicat eum serio dolere, & proponere interitum se emendare.
- 14 **A**n sint absolvendi necne illi consuetudinarii, seu re-

recidivi, qui in aliqua confessione minora afferunt peccata, & in alia majora, & sic vicissim longo tempore sua peccata continuant, & quomodo cum eis procedendum.

OCCASIO peccandi est duplex, scilicet proxima, & remota. *Occasio proxima* est illa, quæ frequenter, & sæpe sæpius homines similis conditionis ad peccatum inducit, vel experientia constat eam in hoc homine, circumstantiis attentis, talem effectum causare: *Est in re communis. Occasio remota* est illa, quæ quamvis aliquo modo inducat ad peccatum, tamen raro inducit ad illud homines similis conditionis, vel experientia constat eam in hoc homine, circumstantiis attentis, talem effectum raro causare: *Est in re communis.* Hinc maxime sunt attendendæ circumstantiæ loci, temporis, personarum, & hujusmodi, quia sæpe contingit, quod eadem occasio, quæ uni, attentis circumstantiis loci, temporis, & personæ, est occasio proxima, alteri, seu etiam eidem ipsi, in diversis circumstantiis, sit remota; sic sæpe eadem occasio carnis, seu conversatio mulieris, quæ juveni est proxima, seni, aut juveni valde timorato est remota; ita etiam sæpe contingit, quod eidem juveni conversatio unius mulieris sit occasio proxima, & conversatio alterius mulieris sit ei solum occasio remota, & quod etiam conversatio ejusdem mulieris in uno tempore, & loco sit ei occasio proxima, ut si in tempore magis periculoso reperiat solus cum sola, & in alio tempore minus periculoso, aliis simul adstantibus, sit ei tantum occasio remota.

Sicuti occasio est duplex, ita duplex est periculum peccandi; scilicet proximum, & remotum. *Proximum* est illud, quod, attentis circumstantiis, habet frequentem conjunctionem cum peccato. *Remotum* autem est illud, quod attentis circumstantiis, habet raram conjunctionem cum peccato: *Sic in re communis Doctorum.* Periculum autem, vel occasio, non ideo dicitur proxima, quod inter ipsam, & peccatum nihil mediet, plerumque enim mediat aliquid, v. gr. tentatio, aspectus, tactus, colloquium, & hujusmodi, sed ideo dicitur proxima, quia inter ipsam occasionem, & peccatum, communiter nihil intervenit, quod impediatur peccatum; Card. de Lugo de Penitentia disp. 14. num. 162. La Croix lib. 5. num. 252. & alii.

Periculum proximum aliud est formale, & aliud materiale. *Formale* est illud, quod attentis circumstantiis, ita inclinatur, & movetur ad peccandum, ut in persona similis conditionis soleat frequenter, & sæpe sæpius esse conjunctum cum peccato. *Materiale* vero est illud, quod de se secundum circumstantias suas extrinsecas solet esse conjunctum cum peccato, quamvis non conjungatur ob specialem conditionem subjecti. Unde materiale periculum est occasio externa, quæ secundum se solet frequenter esse conjuncta cum peccato; formale autem præter occasionem externam includit tales circumstantias, ut iis omnibus attentis in persona similis conditionis existimetur hic, & nunc fore conjunctum cum peccato:

Sic in re communis Doctorum. Hinc idem periculum potest esse respectu unius formale, & respectu alterius solum materiale, ut, salva proportionem, dictum est supra sub num. 2. de occasione proxima & remota. Periculum formale aliud est intrinsecum, & aliud extrinsecum. *Intrinsecum* est illud, quod oritur ex propria, & personali intrinseca prava conditione, seu natura ipsius talis personæ. *Extrinsecum* autem est, quod non oritur ex intrinseca prava conditione ipsius personæ, sed ex aliqua occasione extrinseca: *Communis.*

Qui est in occasione remota potest absolvi, alioquin deberemus ad evitandas occasiones remotas exire de hoc mundo, ut inquit Apostolus 1. ad Corinth. cap. 5. num. 10. ibi: *Alioquin deberatis de hoc mundo exiisse.* Cum etiam in ipsa solitudine, & in licitis commerciis humanis adsit occasio remota peccandi: *Communis.*

Qui est in occasione proxima involuntaria, nec est in sua potestate eam removere, potest absolvi dummodo tamen vitare conetur periculum formale peccandi

per actus proprios. Vide verb. Absolutio art. 2. num. 8. 9. & 10. ubi assignantur dicti actus proprii, afferunt ratio conclusionis, & datur ad hoc monito pro Confessariis.

Absolvi tamen non potest qui est in occasione proxima voluntaria, nec vult eam, cum possit, deserere, licet sub prætextu cuiuscumque utilitatis, commodi, vel boni spiritualis, vel temporalis sui, vel proximi; habetur clare ex pluribus propositionibus damnatis relatis sub dict. verb. Absolutio art. 2. num. 12. Vide ibi usque ad num. 13.

Absolvi non potest consuetudinarius, & recidivus, 11 qui semper labitur in eisdem peccatis sine ulla spe emendationis, nec facit quantum in se est pro tali consuetudine peccaminosa deserenda. Vide ibidem a num. 14. ad. 16.

Si vero consuetudinarius, seu recidivus post ultimam suam confessionem se vel paululum emendavit, nec tot peccata, ut ordinarie solitus erat, commisit, & aliquem conatum ad se emendandum adhibuit, debet absolvi. Vide ibid. n. 17.

Non ita facile absolvi debet consuetudinarius, qui paululum dumtaxat se emendavit, ac aliquem ad sui emendationem conatum adhibuit, ut Auctor asserit. Etenim, ut fere omnes saniores ethice Theologi fatentur, iis imperianda est absolutio, qui efficacia adversus peccata remedia adhibent, qui sua crimina sincere plangunt, & detestantur supra quodcumque detestabile, adeo ut mori malint, quam in eadem relabi; uno verbo, qui idonea emendationis indicia præstant. Quæ indicia tunc manifestantur, quando penitens vitiosum habitum sic vincit, ut periculum proximum, seu probabile peccandi sustulerit; quando non adeo facile oblitiscitur statum sui propositi, sed saltem per aliquod tempus perseverat, & difficilius vel rarius cadit. Hæc autem non verificantur certe de penitente illo, qui paululum se emendavit ab ultima confessione, ac aliquem adhibuit conatum ad sui emendationem, loquendo præcipue de consuetudinario, qui pravi sui habitus radices omni quo potest conatu evellere debet.

Cum recidivæ peccati fiant ex sola fragilitate intrinseca, potest penitens toties absolvi, quoties Confessarius judicet eum serio dolere, & proponere impostero se emendare. Vide ibid. n. 18.

An sint absolventi, necne, illi consuetudinarii, seu recidivi, qui in aliqua confessione minora afferunt peccata, & in alia majora, & sic vicissim longo tempore sua peccata continuant, & quomodo cum eis procedendum? Vide ibid. num. 19.

OCCISIO.

Vide verb. Homicida. Homicidium.

OCCULTATIO.

OCCULTATIO fidei cum simulatione Mahumetismi damnatur; Benedicti. XIV. tom. 1. constit. 89. incip. Inter Omnigenas §. 3. Præsertim in iudicio: *Id. ibid. §. 4.*

Occultantes fidem tali simulatione excluduntur a Sacramentis in vita, & a suffragiis in morte: *Idem ibid. §. 5.* Ad occultandam fidem, non licet vitæ institutum amplecti omni Religionis exercitio vacuum; *Idem ibid. §. 7.* Nec ecclesiæ præcepta infringere; *ibid. §. 3.* Occultantibus fidem cum dicta simulatione Mahumetismi nullæ dispensationes, aut gratiæ de ecclesiæ thesauris sunt concedendæ: *Idem ibid. §. 14.*

Occultatio impedimenti, sive defectus, de quo quis in actu professionis interrogatus fuit, addita declaratione, quod Religio ipsum cum eo impedimento, aut defectu admittere non intendebat, an allegari possit ab ipso professore ad obtinendam declarationem nullitatis professionis, est à Superiore Regulari & ab

Or-

Ordinatio loci simul mature discutiendum, donec à Sanctissimo, ut in præmissis, hæc cum aliis similibus questionibus explanetur, & definitur; *Idem tom. 2. constit. 47. incip. Si datam.**

OCCULTUM.

Vide verb. Notorium num. 12. & per 708.

OCCUPATIO PRO ACQUIRENDO rerum dominio.

Vid. verb. Dominium art. 3. à num. 6. ad 45.

OCTAVE.

SUMMARIUM.

- O**CTAVARUM usus est in ecclesia antiquissimus.
- Octavae introductæ fuerunt ad majorem solemnitatem præcipuarum festivitatum.
- Cur autem octo dies assignentur ad hunc effectum, spectat ad mysterium numeri octonarii.
- Assignatur primum mysterium in sensu mystico.
- Assignatur secundum mysterium in sensu analogico.
- Assignatur tertium mysterium in sensu tropologico.
- Die octava etiam non privilegiata occurrente cum duplici majori per annum, transferitur duplex major, & sit officium de ipsa octava, & octava cedit solis festis solemnibus prime, & secunde classis, nisi sit privilegiata, ut octava Corporis Christi, de qua infra sub numer. 15. & octava Nativitatis Domini, & Epiphania, de quibus infra sub numer. 34.
- Infra octavam Pasche, & Pentecostes prohibetur officium de festo cuiuscumque ritus, & dignitatis; item prohibentur missæ votivæ, & de requiem.
- Infra octavam Epiphania prohibetur quodcumque officium præter primam classis, sed in die octava etiam officium primæ classis, & item prohibentur missæ votivæ, & de requiem.
- Infra octavam Corporis Christi prohibetur officium de duplici translato, semiduplici occurrente; item prohibentur missæ votivæ, & de requiem.
- Infra octavam Nativitatis D. N. J. Christi prohibentur missæ votivæ, & de requiem.
- Infra octavas non privilegiatas, de quibus possit fieri officium, vel non.
- Occurentibus in eadem die infra octavam Corporis Christi duobus festis duplicibus, alterum eorum est transferendum post octavam.
- Si octava Corporis Christi occurrat, vel concurrat cum die octave S. Joannis Baptiste, seu Saneatorum Apostolorum Petri, & Pauli, aut alterius Sancti Titularis, vel Patroni, aut dedicationis, sit totum officium de octava Corporis Christi, & sola commemoratio aliarum octavarum.
- In die octave Corporis Christi sit tantum de S. Joanne Baptista, de SS. Apostolis Petro, & Paulo, aut de alio ex solemnioribus eodem die occurrentibus cum commemoratione octave.
- Si festum S. Antonii de Padua, aut aliud festum secunde classis occurrat in die Corporis Christi, transferatur post octavam. Observa tamen posterius decretum relatum numero sequenti.
- Si tamen tale festum esset titulare, sicuti est aliud quoddam primæ classis, tunc fieret de eo officium infra octavam; immo infra dict. octavam fieri potest etiam officium de duplicibus translatis secundum

FERRAR. BIBLIOT. TOM. VI.

da classis, ex posteriori decreto 30. Maji 1699.

18 Si festum habens octavam transferatur post dies octavo à die festi, non celebratur illo anno cum octava; si transferatur ad pauciores dies, octava non transferatur, sed numerari debet à die, quo festum incidebat; dies autem octava celebratur suo die, ac si festum non fuisset translatum.

19 Si festum, quod celebrari solet cum octava, venerit paulo ante Quadragesimam, ante Pentecostes, & ante diem 17. Decembris, nihil amplius sit, nec commemoratio.

20 In Pascha Resurrectionis, & Pentecostes officium octave terminatur in Sabbato sequenti ad Nonam.

21 In Quadragesima sine speciali privilegio non possunt celebrari octavae.

22 Si in Quadragesima occurrat officium infra octavam, qui ex speciali privilegio octavam celebrant, debent dicere missam conventualem de feria cum commemoratione octave, & missas privatas postum dicere de octava cum commemoratione ferie.

23 Die octava concurrente cum alia die octava fit à capitulo die sequenti cum commemoratione præcedentis, exceptis octavis privilegiatis, in quibus de aliis sequentibus non privilegiatis fit tantum commemoratio.

24 Die octava concurrente cum sequenti duplici minori etiam translato fit à capitulo de sequenti cum commemoratione octave.

25 Die octava concurrente cum sequenti duplici majore, etiam translato, totum officium fit de sequenti cum commemoratione octave, excepta die octava Epiphania, Pasche, Ascensionis, & Corporis Christi, in quibus de sequenti, etiam duplici majore, fit tantum commemoratio.

26 Die octava concurrente cum duplici secunde classis, etiam translato, totum officium fit de sequenti cum commemoratione octave.

27 Concurrente autem die octava cum duplici primæ classis, totum officium fit de sequenti sine commemoratione octave.

28 Quacumque dies octava B. M. V. debet habere integras utrasque vespas in concurrentia cum festo duplici minori.

29 Dies octava non privilegiata dimidiat vespas in concurrentia cum duplici minori.

30 Dedicatio Apostolorum, & Salvatoris extra urbem non habent integras vespas si die præcedenti, vel sequenti celebratur officium duplex minus. Idem dicendum est de die octava dedicationis.

31 Si aliqua dies octava incidat in Dominicam privilegiatam, de qua debet fieri officium, quomodo id regulandum.

32 Infra octavam officium fit semiduplex, in die octava fit duplex: Infra octavam omnia dicuntur sicut in secundis vespas festi, & in primis vespas diei octave, omnia sicut in primis vespas festi, nisi aliter in propriis locis notetur.

33 De octavis Nativitatis, Epiphania, & Corporis Christi fit semper commemoratio, quocumque festo in illis occurrente.

34 Si in die octava alicujus festi habentis octavam occurrat aliquod festum duplex primæ, vel secunde classis, debet fieri officium de festo cum commemoratione diei octave, excepta die octava Nativitatis Domini, & Epiphania, in quibus non fit de aliquo festo, sed transferatur in primam diem non impeditam.

35 Festum occurrens in Dominica in Albis, & Dominica Trinitatis, cuiuscumque sit ritus, & dignitatis, transferatur in sequentem diem non impeditam.

36 Dies octave omnes (exceptis Christi, & B. M. V.) sunt ejusdem solemnitatis. Octava autem dedicationis est dignior, quam Patroni, Patroni, quam Titularis; Assumptionis, quam dedicationis. Octava autem omnium Sanctorum tamquam dignior preferenda est octavae dedicat. Ecclesie.

Vv

In-